

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/147773,Prezentacja-wystawy-plenerowej-Powstania-slaskie-1919-1921-Lubliniec-2-sierpnia-.html>
19.04.2024, 03:55

Prezentacja wystawy plenerowej „Powstania śląskie 1919-1921” - Lubliniec, 2 sierpnia - 6 września 2021

W ramach obchodów 100. rocznicy III powstania śląskiego.

2 sierpnia na placu Pawła Golasia w Lublińcu dokonano odsłonięcia tablicy upamiętniającej uczestników Powstań Śląskich. Została ona umieszczona na pomniku Pamięci poległych za polskość Ziemi Śląskiej sąsiadującym z wejściem do Jednostki Wojskowej Komandosów. Tablicę wcześniej przekazał Andrzej Duda Prezydent RP z okazji 100-lecia Powstań Śląskich (w powiecie lublinieckim tablice trafiły nie tylko do Lublińca, ale też do gmin Pawonków i Woźniki). W uroczystości wzięli udział przedstawiciele lublinieckiego samorządu, senatorowie i posłowie ze Śląska, przedstawiciele Śląskiego Urzędu Marszałkowskiego i Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, również samorządów zaprzyjaźnionych i współpracujących z Lublińcem, a także różnych instytucji i organizacji lublinieckich (m.in. Ochotniczej Straży Pożarnej w Lublińcu), ponadto mieszkańcy, młodzież szkolna i harcerze, jak też poczty sztandarowe. Po wysłuchaniu hymnu i okolicznościowym przemówieniu Edwarda Maniury, burmistrza Lublińca, dokonał on odsłonięcia tablicy z udziałem senator RP Haliny Biedy i dr. Dominika Abłamowicza z Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach. Liczne delegacje złożyły pod tablicą symboliczne białoczerwone kwiaty. Wartę honorową wystawiła Jednostka Komandosów.

W dalszej części spotkania nastąpiło otwarcie na tzw. Małym Rynku wystawy plenerowej „Powstania śląskie 1919-1921”, autorstwa Aleksandry Korol-Chudy, udostępnionej przez Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Katowicach. Wystawa została przygotowana z okazji 100-lecia powstań śląskich, w ramach projektu wystawy elementarnych Instytutu Pamięci Narodowej. Lubliniec jest 30. miastem w kraju, w którym prezentowana jest plenerowa wersja tej ekspozycji. Prezentację tę wyróżnia jednak jej lokalizacja - ekspozycja stanęła dokładnie w tym samym miejscu, w którym 2 maja 1920 r. odbyła się polska manifestacja upamiętniająca rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja z 1791 r. Polskie uroczystości w Lublińcu zostały wówczas zakłócone przez niemieckie bojówki, a rozerwaniu w trakcie szarpaniny uległ jeden z polskich sztandarów z białym orłem. Wydarzenie to uwieczniono na jednym z nielicznych zdjęć dokumentujących obchody, a które teraz wykorzystano na ekspozycji dla zilustrowania nastrojów panujących na Górnym Śląsku przed wybuchem II powstania śląskiego. Oglądając wystawę w Lublińcu można porównać wygląd tego historycznego miejsca z jego stanem współczesnym.

W porze popołudniowej odbył się również w Lublińcu otwarty dla mieszkańców koncert pieśni powstańczej w wykonaniu Mariana Chroboka oraz artystów Młodzieżowego Domu Kultury, a także prelekcja na temat historii powstań śląskich i prezentacja związanych z nimi pamiątek, przygotowana przez Ireneusza Okonia ze Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony Zabytków Fortyfikacji PRO FORTALICIUM w Bytomiu.

Prezentacja wystawy plenerowej „Powstania śląskie 1919-1921” w Lublińcu.

Z okazji przypadającej w tym roku setnej rocznicy wybuchu III powstania śląskiego Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach wyszedł z inicjatywą organizacji plenerowej wystawy „Powstania śląskie 1919-1921”. Ekspozycja przygotowana została przez Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Katowicach i we współpracy z Wojewodą

Śląskim jest prezentowana w wielu miastach na terenie całego kraju, w tym w większości miast wojewódzkich. Inauguracja tego ogólnopolskiego projektu miała miejsce w Krakowie 20 marca 2021 r., dokładnie w setną rocznicę plebiscytu na Górnym Śląsku.

Wystawa powstała w ramach projektu wystaw elementarnych IPN i ma charakter edukacyjny. Dzięki temu w przystępny sposób przybliży historię Górnego Śląska osobom do tej pory niezainteresowanym tą tematyką i nieznającym specyfiki naszego regionu. Opowiada o najważniejszych wydarzeniach z lat 1918–1922, które doprowadziły do podziału obszaru między dwa rywalizujące o niego kraje: pokonane w I wojnie światowej Niemcy oraz odrodzoną po latach zaborów Rzeczpospolitą. Składa się z 5 ekspozytorów, z których każdy zbudowany jest z 3 plansz. Każda plansza prezentuje osobne zagadnienie, łącznie tworząc jednak narracyjną opowieść o Górnym Śląsku okresu powstań śląskich i plebiscytu.

Wykorzystane fotografie i dokumenty pochodzą ze zbiorów: Archiwum Archidiecezjalnego w Katowicach, Muzeum Czynu Powstańczego w Górze św. Anny, Muzeum 2 Korpusu w Józefowie, Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu, Francuskiej Biblioteki Narodowej, Biblioteki Śląskiej, Biblioteki Narodowej, Narodowego Archiwum Cyfrowego, Grzegorza Grześkowiaka.

Autor: Aleksandra Korol-Chudy

Projekt graficzny i skład: Aleksandra Korol-Chudy, Michał Bartłomowicz

Recenzja: dr Mirosław Węcki, dr hab. Filip Musiał

Wystawa będzie prezentowana do 6 września 2021 r.

Serdecznie zapraszamy!